

Kjære venner

Slik ser det ut her. Et av de jordskjelv-skadde husene foran, med sykehuset i bakgrunnen.

Jordskjelvet må bli hovedtema, og vi tar det viktigste først: Folket her trenger hjelp, nå. I Okhaldhunga er det ikke så store skader på liv og helse som i andre deler av Nepal. Men det er store skader på alle slags bygninger.

Her er ødeleggelsene innen vårt distrikt i tall, så langt vi kjenner dem til nå:

Antall døde: 17

Antall familier som har mistet alt, dvs både hus og alt som var i dem: 500

Antall hus som er alvorlig skadet og ikke kan brukes: Ukjent

Antall Helseposter som er komplett ødelagt: 13 – 15

Antall skoler komplett ødelagt: 11

En av de sammenraste skolene.

Det er omtrent bare dørene som står igjen. Pultene var begravet under stein fra veggene. Enda godt at lørdag, dagen for det store skjelvet, er fridag for skolene her.

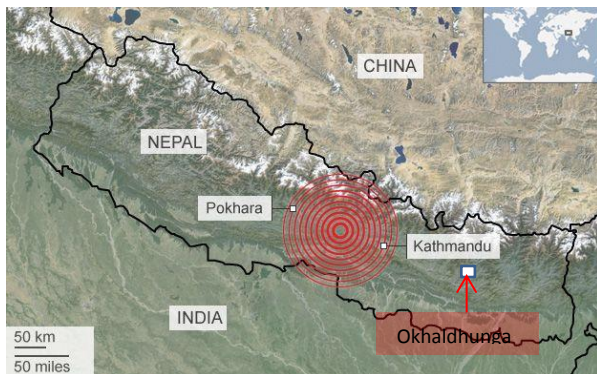
Det er akutt behov særlig for presenninger, madrasser, ulltepper. Mange steder er det også behov for mat, og for kokekar og husgeråd. Etter hvert behov for oppbygging av hus. Med vårt nettverk av medarbeidere i landsbyhelseprosjektet har vi gode muligheter til å bistå der det trengs mest. Normisjon har laget en egen innsamlingsaksjon til nettopp dette formålet. Arbeidet haster, folk trenger tak over hodet før selve regntiden setter inn. Med dette tar vi oss den frihet å be dere se aller nederst i dette nummeret av OT, der dere finner informasjon om hvordan man kan bidra til dette nødhjelpsarbeidet. Takk for hjelpen!

Jordskjelv

Det er ikke så ofte det er om «oss», dvs Nepal, på verdensnyhetene. Men denne siste uka har vi vært der. De store mediene har vært fulle av jordskjelvet, så mange av dere vet sikkert mer om det enn vi gjør. Dette var ventet. I århundrer har det regelmessig vært store jordskjelv i Katmandu, med ca 75 – 80 års mellomrom. Og nå var det gått 82 år siden det siste store!

Jeg var i Katmandu de to første dagene etter det største skjelvet, det var rart og skremmende. Som alle andre opplevde jeg plutselig alle hus, også det jeg bodde i selv, som farlige fiender. Så snart vi kjente rystelsene av et etterskjelv, og dem var det mange av, løp vi ut. Ut fra senga, ut fra lyset inne. Ut i mørket, der det kanskje regnet. Det var tryggere.

Og en overraskelse, som vel ikke skulle vært det: Tidligere har jeg nok tenkt at jordskjelv, det viser på en måte den grunnleggende likhet mellom mennesker. Alle, både liten og stor, står vi like hjelpeløse overfor slike naturkrefter. Så feil kan man ta. Vi kjørte gjennom Katmandu 3-4 timer etter skjelvet. Det var nesten bare de fattiges små mursteinshus som var rast. De gamle husene, med råtne stokker som reisverk, med vegger av murstein, eller av leire og stein. Ofte i hodet på dem som bodde der, for de hadde ingen åpne hager eller gårdsplasser å flykte ut til. Det var folk fra slike hus som flyttet ut i parkene, lå på rekker i rundkjøringene og grøftkantene og sov flere netter på rad, fordi husene deres var rast, eller hadde fått farlige sprekker. De rikes pene hus sto oppreist, alle jeg så.

Dette kartet fra BBC viser episenteret for det første skjelvet, lørdag 25. april. Det var flere kraftige etterskjelv dagen etter, de hadde sentrum lenger øst, altså i retning Okhaldhunga. De forårsaket mye av skadene her.

Skjelven i Okhaldhunga

Men, jeg, Kristin var her. En vanlig travel lørdags arbeidsdag. Med ett løp vi ut, nesten alle, mens noen var igjen på føderom og operasjonsstue. Ingen av oss husket alt vi har lært om å stå i dørkarmen, midt mellom steinhusene, klamret vi oss til hverandre mens det ingen ende ville ta. Med utsyn til den andre siden av dalen der vi så flere hus og den gamle delen av skolen gå opp i en sky av jord og støv. Der bor mange av de som arbeider på sykehuset. Dette var kraftigere en vanlig, var vi enig om, men ikke ante vi at dette ble en nasjonal katastrofe. Vi gikk tilbake til arbeidet, og landsbyen som hadde mistet flere hus feiret bryllup hele natten så alle slapp og sove, og frykten ble danset bort. Først på ettermiddagen forsto jeg at vi var

verdens senter og omfanget i Kathmandu. Dette er det vi har ventet på og fryktet. Men med det ene skjelvet, trodde vi det verste var over, inntil det neste kom.

Søndag, dagen etter, var vi i kirken. Rett før nattverd kom det et voldsomt bulder, og alt ristet. Da var jeg glad vi fikk ny kirke i oktober med mye armering i søylene. Det ble høylytte rop til vår Herre. Men så sang vi så høyt at det roet sjelen, og gikk til nattverd, før vi gikk ut og så en enorm støvsky som veltet seg opp mot himmelen fra den andre siden av åsen. Det var hus som forsvant. Nå skjønnte vi det. Dette er skjelvet vi har fryktet. Da var jeg raskt nede på sykehuset og åpnet katastrofehallen i den nye poliklinikken.

Takk og lov for det nye sykehuset dere er med og bygger. Den sikre havn i Okhaldhunga! Pasienter sover oppe og staben sover på alle kontorene nede.

Skadede

Omkring 20 pasienter har vært innlagt, og en døde her. En del flere har vært på poliklinikken. Det ser likevel ut til at det er relativt få skadede her, mens det er mange som har mistet alt, hus, korn, såkorn, klær gryter, alt. Bare en steinhaug er tilbake. Ikke større haug etter de små husene enn at det er lett å grave dem ut. Fattigdommen har tatt et nytt tak om livet på mange for en lang tid framover. Vi ber Gud berøre framtiden til folket vårt.

Jordskjelvet rammet

Mange av dere vil kjenne Caleb Sherpa. Familien hans ble hardt rammet. Hans yngste bror, Tenzin, som har vært guide for mange av våre gjester over fjellet gjennom mange år, mistet sin syv år gamle datter i jordskjelvet i Kathmandu. En stor sorg vi deler med dem.

Midt i sykehushverdagen

Jordskjelvet slo jo til mens arbeidet på sykehuset gikk som vanlig:

Åtte år gamle Krishna Bahadur lå på operasjonsbenken for en brokkoperasjon da jordskjelvet slo til. Kanskje den mest utsatte bygningen vi har, i påvente av den nye bygningen med solide operasjonssaler. Alt utstyr slang rundt, mens de som opererte tviholdt i gutten og klamret seg til operasjonsbordet.

Like utenfor bygges det nå en tre etasjes ny sykehusbygning med en sikker operasjonsavdeling, og en sikker fødeavdeling på toppen. Den er boret fast med jern langt ned i grunnfjellet.

På føderommet lå Laxmi, på tredje dagen etter å ha satt i gang fødselen uten å lykkes. Bare en student var sammen med henne, da ting begynte å falle ned fra hyllene rundt dem. Rett etter skjelvet gikk jeg inn å så til dem, da hadde hun fått pressrier og hodet var på vei. Det måtte et jordskjelv til for å få han ut. Derfor fikk han også navnet Bokampa Bahadur! («Jordskjelv-Ola»)

Så litt om situasjonen før jordskjelvet, og som den vel blir igjen:

Okhaldhunga «City»

Ser du stripene med hus nederst i bildet? Det er oss. Slik ser Okhaldhunga «City» ut, sentrum i distriktet med nesten 200 000 mennesker. Blomstrende rododendron-skog i forgrunnen, og om du ser godt etter er det snøfjell (= «Himal» = "Gudenes bolig") over åsene både til høyre og venstre.

Her bugner skogene av rododendron nå på våren. Vakre knopper og blomster på grå, slitte grener.

Påske på «steinen»

På påskemorgens feirer vi Jesu oppstandelse. Da er det naturlig å ha gudstjenesten ute, i det sola står opp. En stor, flat stein i risåkeren her har vært stede for slike samlinger i mange år.

Nyhetsoppslag

I begynnelsen av måneden var sykehuset vårt oppslag på første side i Nepals aviser, radio og TV i et par dager. Det er ikke mye stas. Her er hovedoppslaget:

«Sykehus la igjen saks og kompresser i pasientens livmor», står det.

Det er ikke sant. Men hva hjelper vel det, når en avis kan øke oppslaget på en god overskrift?

Så ble vi i sykehusledelsen innkalt til fylkessjefen, med alle lokale og politiske autoriteter til stede, for å forklare oss. Vi så ikke fram til det møtet, vet aldri hvordan stemningen kan bli,

særlig når politikerne kommer. Men heldigvis gikk det svært godt. Vi ble trodd på alle punkter, og møtet dreide seg mest om hvordan de kunne hjelpe oss med å få fram sannheten om saken, slik at befolkningens tillit til sykehuset ikke ødelegges. Nå får vi hjelp til å få inn en korleksjon i avisene, og lokalradioen støtter oss.

Bakgrunnen for denne saken var at en liten feil ble gjort, ubetydelig i forhold til det avisene skrev, men likevel en feil. Og så var pasienten blitt bryskt behandlet av en lege. Feilen er innrømmet, og vi har beklaget til pasienten på sykehusets vegne. Vi lærer litt av dette, og har hatt møter i staben om akkurat det.

Tvillinger

Søsters tå i øret er bare koselig! De er vant til nær kroppskontakt fra livet i mors mage, disse tvillingene som ble født åtte uker for tidlig. Så små at de uten problemer fikk plass i den eneste kuvøsen vi hadde ledig til dem. Etter vellykket «oppfeting» flyttet de ut av kuvøsen, og nå har mor tatt dem med seg hjem.

Nyttige gjester

Gjester som kommer på besøk hit bor gjerne på gjestehuset vårt, og betaler for seg der. Mange studenter gjør også en arbeidsinnsats, som dere har sett i tidligere numre av OT. Men noen bidrar på annen måte:

Elisabeth arbeider som volontør på et barnehjem i Katmandu. Mens hun var her i noen dager fikk vi innlagt en liten gutt med en blodsykdom. Han trengte en blodoverføring. De pårørende hadde ikke blod som passet, men det hadde Elisabeth!

Ettersom dette var før den nye mini-blodbanken kom i gang, var det et fint bidrag. Manoj, laboratorie-sjefen vår, står for tappingen.

Blodbank!!

I forrige nummer skrev vi om behovet for å kunne gi store blodoverføringer på kort varsel, særlig til fødende som blør. Nå kan vi det! Okhaldhunga Røde Kors har gitt oss utstyr til å starte en liten blodbank, og betalt for opplæring av staben vår til å drive den.

Som alt her i Nepal, måtte også Blodbanken høytidelig innvies med storfolk til stede. Røde snorer må klippes med store sakser. Her sitter Okhaldhungas representant til Nepals nasjonalforsamling, og æresgjest til innvielsen, mellom en politimann som gir blod og formannen i Okhaldhunga Røde Kors.

Blodoverføringer har vi kunnet gi lenge. Men nå har vi blod i beredskap, så det kan gis raskere enn før.

Tetanus

Denne måneden har vi også hatt en annen medisinsk utfordring, nemlig tetanus (=stivkrampe). Ikke så ofte vi ser det her, vaksinasjonsdekningen er ganske god. Sykdommen skyldes en gift som sprer seg fra bakterier i et sår. Det er viktig, men ikke alltid mulig, å finne såret og renske det skikkelig.

Pasienten er en mann i femti-årene. Etter behandling med store doser antibiotika og lang tid med enorme mengder muskelavslappende medisiner, er han nå godt på bedringens vei. Da er det hyggelig å gå morgenvisitt.

Hilsen Kristin og Erik

Støtt gjerne arbeidet for jordskjelvrammede i Nepal.

Normisjon har opprettet en kampanje som «tar imot» penger knyttet til dette.

Kampanjenummer: 7001180

Kampanjenavn: Jordskjelv i Nepal

Kontonummer: 1503.02.13537

Kampanjeside: <http://www.normisjon.no/post/317199/jordskjelv-i-nepal/campaignCode=7001180>